

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 12/2008 vp

Hallituksen esitys Suomen ja Bulgarian välillä turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta ja vaihtamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi mainitun sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 9 päivänä syyskuuta 2008 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen Suomen ja Bulgarian välillä turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta ja vaihtamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi mainitun sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 106/2008 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana

- lainsäädäntöneuvos Kaija Suvanto, ulkoasiainministeriö.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- oikeusministeriö
- sisäasiainministeriö
- puolustusministeriö
- valtiovarainministeriö
- liikenne- ja viestintäministeriö
- työ- ja elinkeinoministeriö
- tietosuojavaltuutetun toimisto
- suojelupoliisi
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen ja Bulgarian välisen sopimuksen turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta ja vaihtamisesta sekä lain sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Sopimuksen tarkoituksena on varmistaa salassa pidettävän tiedon välittäminen ja suojaaminen Suomen ja Bulgarian välillä ulko-, puolustus-, turvallisuus-, poliisi- ja teollisuusasioissa. Kysymys on arkaluonteisista tietoaineistoista,

jotka lähetävässä sopimusvaltiossa on erikseen luokiteltu korkean tietoturvallisuuden tason toteuttamista edellyttäviksi.

Sopimus tulee voimaan toiseksi seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun jälkimmäinen ilmoitus siitä, että sopimuksen voimaansaattamiseksi tarvittavat kansalliset toimenpiteet on saatettu loppuun, on otettu vastaan. Sopimuksen voimaansaattamislaki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana sa-

maan aikaan kuin sopimus tulee Suomen osalta voimaan.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Kansainväliseen yhteistyöhön liittyviin asiakirjoihin sisältyy myös sellaisia salassapidettäviä tietoja, joiden luvaton paljastaminen voi aiheuttaa merkittävää ja laajalle ulottuvaa vahinkoa tärkeille yleisille eduille. Perinteisesti kansainvälinen tietoturvallisuusyhteistyö käsittää diplomaattiseen toimintaan samoin kuin puolustus- ja poliisihallintojen väliseen yhteistyöhön liittyvän ei-julkisen tiedonvaihdon suojaamisen. Kansainvälisillä tietoturvallisuusvelvoitteilla on kuitenkin kasvava merkitys myös taloudellisen, teollisen ja teknologisen yhteistyön kannalta. Yhä useammat yritystason hankkeet edellyttävät turvallisuussuojatun tiedon hyödyntämistä.

Pyrkimyksistä huolimatta ei ole voitu toteuttaa monenkeskistä tietoturvallisuusalan yleissopimusta, minkä vuoksi on etsitty kahdenkeskisiä sopimusratkaisuja. Suomen ja Bulgarian välisen sopimuksen tarkoituksena on suojata turvallisuusluokiteltua tietoa, jonka toinen sopimuspuoli on toimittanut toiselle sopimuspuolelle ulko-, puolustus-, turvallisuus-, poliisi- tai teollisuusasioissa. Kysymys on tietoaineistosta, joka on lähettävässä sopimusvaltiossa erikseen luokiteltu korkean tietoturvallisuustason toteuttamista edellyttäväksi tiedoksi.

Käsiteltävänä olevan sopimuksen hyväksyminen on tärkeää muun muassa sen vuoksi, että se antaa suomalaiselle yritystoiminnalle mahdollisuuden saada sellaisia tilauksia tai osallistua sellaisiin hankkeisiin, joiden toteuttaminen edellyttää pääsyä Bulgarian turvallisuusluokiteltuihin tietoihin. Sopimus parantaa suomalaisten yritysten kilpailuasemaa.

Saadun selvityksen mukaan Suomen ja Bulgarian välisen sopimuksen määräykset vastaavat kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain (588/2004) säännöksiä. Kyseinen laki on säädetty osana Suomen ja Saksan välisen

tietoturvallisuussopimuksen sekä Suomen ja Euroopan avaruusjärjestön (ESA) välisen tietoturvallisuussopimuksen voimaan saattamista. Lakiin sisältyy erityissäännös, jonka mukaan toisen sopimuspuolen salassapidettävät ja turvallisuusluokitellut asiakirjat ja niihin sisältyvät tiedot ovat myös Suomessa salassapidettävät. Salassapitovelvoite on siten kattavampi kuin yleisessä julkisuuslaissa (621/1999). Sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamista koskeva lakiehdotus ei kuitenkaan asiallisesti vaikuta kansalaisten tiedonsaantia vähentävästi suhteessa siihen, miten tiedonsaanti on yleisen lainsäädännön mukaan järjestetty.

Käsiteltävänä olevan sopimuksen mukaan vastaanottavan sopimuspuolen on pääsäännön mukaan pidettävä turvallisuusluokiteltu tieto salassa. Sopimuksen sisältämät tietoturvallisuusvelvoitteet vaikuttavat ensisijaisesti siihen, miten viranomaisten ja velvoitteen piiriin kuuluvien yksityisten tahojen on käsiteltävä asiakirjoja, sekä siihen, miten toimitila- ja henkilöturvallisuudesta on huolehdittava.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa Suomen ja Bulgarian välisen sopimuksen hyväksymistä sekä lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä tarkoitetun sopimuksen ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 2008

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Tapani Tölli /kesk	Valto Koski /sd
vpj.	Tapani Mäkinen /kok	Outi Mäkelä /kok
jäs.	Thomas Blomqvist /r	Petri Pihlajaniemi /kok
	Maarit Feldt-Ranta /sd	Pirkko Ruohonen-Lerner /ps
	Juha Hakola /kok	Lenita Toivakka /kok
	Heli Järvinen /vihr	Unto Valpas /vas
	Oiva Kaltiokumpu /kesk	Tuula Väätäinen /sd
	Elsi Katainen /kesk	vjäs. Veijo Puhjo /vas.
	Timo Korhonen /kesk	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.